

**Beskæftigelsesministerens besvarelse af spørgsmål nr. 78 af
10. februar 2006 fra Folketingets arbejdsmarkedsudvalg
(Alm. del).**

Spørgsmål nr. 78:

Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 3. februar 2006 fra NYVIRK Iværksættercenter om iværksættere på kontanthjælp, jf. alm. del – bilag 136.

Februar 2006

Vores sag

304-0006/06-119-0070

Svar:

Henvendelsen af 3. februar 2006 fra Nyvirk Iværksættercenter, er skrevet med baggrund i bl.a. de vedlagte artikler i Industriens Dagblad ”i dag” samt artikel i Jyllandspostens Internetavis.

Artiklerne bygger på en opfattelse af, at det er muligt at starte egen virksomhed (iværksætteri) i dagpengesystemet og på revalidering, hvorfor man har et ønske om at skabe lige muligheder i forhold til kontanthjælpsmodtagere.

Opfattelsen beror formentlig på en misforståelse, idet dagpengereglerne og kontanthjælpsreglerne på dette punkt praktisk taget er ens.

I det følgende gennemgås retstilstanden på de forskellige områder:

Arbejdsløshedsdagpenge:

Dagpengesystemet er et forsikringssystem for medlemmer, hvor dagpengene udbetales som erstatning for en mistet arbejdsindtægt, der skyldes mangel på arbejde. Forsikringen yder ikke erstatning for mistet arbejdsindtægt, der skyldes andre forhold, fx helbredsmæssige, uddannelsesmæssige eller personlige forhold.

Personer, der driver selvstændig virksomhed som hovedbeskæftigelse, er som udgangspunkt ikke ledige, og de kan derfor ikke få dagpenge, mens de driver virksomheden. Den pågældende anses i så fald ikke for at stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Hvis virksomheden drives som bibeskæftigelse, er der mulighed for at modtage dagpenge i en begrænset periode på 1½ år (78 uger) inden for den 4-årige dagpengeperiode. Betingelsen er, at den ledige kan sandsynliggøre, at arbejdet med virksomheden til enhver tid kan udføres uden for normal arbejdstid, således at man kan opfylde sin pligt til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Begrænsningen af dagpengeretten til 78 uger skyldes, at den ledige ikke må indrette sig på varigt at modtage supplerende dagpenge i stedet for at få be-

skæftigelse på fuld tid. Endvidere må dagpenge ikke anvendes som et middel til finansiering af selvstændig virksomhed i opstartsfasen.

Arbejde i form af bibeskæftigelse medfører altid fradrag i dagpengene med det faktiske antal arbejdstimer (inkl. administration og transport).

Det skal bemærkes, at en person, der arbejder i sin ægtefælles virksomhed, på visse betingelser selv vil blive betragtet som selvstændig erhvervsdrivende. I bekræftende fald skal det vurderes, om beskæftigelsen er hovedbeskæftigelse eller bibeskæftigelse.

Kontanthjælp:

Ligesom indenfor dagpengesystemet er det en grundlæggende betingelse, at modtagere af kontanthjælp står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Hjælpen bortfalder *ikke*, hvis en kontanthjælpsmodtager bliver momsregistreret eller erhverver sig et SE-nummer. Det afgørende er i den sammenhæng, at pågældende står til rådighed.

Det er muligt for en kontanthjælpsmodtager at drive selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse. Mange af den slags sidebeskæftigelser vil typisk ikke kunne udvides til at være en hovedbeskæftigelse.

Er der tale om en kontanthjælpsmodtager, der vil starte egen virksomhed, eller en kontanthjælpsmodtager, der ønsker at kunne leve af sin bibeskæftigelse – iværksætter – ophører hjælpen på det tidspunkt, hvor iværksætteren reserverer sin rådighed til virksomheden – en sontring, der beror på en konkret vurdering.

Retten til kontanthjælp afhænger således af, om der er tale om egentlig bibeskæftigelse eller starten på et hovederhverv. Den forskel beror på en samlet vurdering af de foreliggende forhold. Vurderingen foretages af kommunen og har ikke hidtil givet anledning til vanskeligheder. Der er således yderst få ankesager.

Særligt ved kontanthjælpssystemet er, at der gælder en såkaldt ægtefælleafhængighed. Dette indebærer bl.a. en gensidig forsørgelsespligt, og at begge ægtefæller har en forpligtelse til at stå til rådighed og dermed udnytte deres arbejdsmuligheder, uanset at blot én af parterne søger om hjælp.

En ansøger, der er gift med en selvstændig, har således ret til kontanthjælp såfremt det vurderes, at den selvstændige ægtefælle driver virksomhed i et sådant omfang, at man kan sige at den pågældende har ”udnyttet sine arbejdsmuligheder som selvstændig”, dvs. reelt været til rådighed som selvstændig.

Hvis en konkret vurdering falder ud til, at den selvstændige ægtefælle ikke står til rådighed, vil der som følge heraf ikke kunne udbetales kontanthjælp til ansøger. Det er her vigtigt, at der ikke udbetales kontanthjælp til en ansøger, der kunne virke som en indirekte støtte til en ægtefælles selvstændige virksomhed. Dette ligger udenfor det formål, som lov om aktiv socialpolitik er bestemt til at varetage. Se Ankestyrelsens afgørelse SM O-96-96.

Afgørelserne kan findes på ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk.

Revalideringsydelse:

Kommunen kan i medfør af § 65, stk. 1-3, i lov om aktiv socialpolitik yde lån eller tilskud til forsørgelse i op til et halvt år, i forbindelse med opstart af en selvstændig virksomhed. Kontanthjælpsmodtagere med begrænset arbejdsevne kan komme på revalidering.

Virksomhedspraktik og løntilskud:

I den vedlagte artikel fra Jyllandsposten foreslås det, at kontanthjælpsmodtagere skal kunne komme i virksomhedspraktik og blive ansat med løntilskud i deres egen virksomhed i forbindelse med, at de etablerer virksomheden.

Virksomhedspraktik og ansættelser med løntilskud er redskaber i den aktive beskæftigelsesindsats, som har til formål, at den ledige får udviklet faglige, sproglige eller sociale kompetencer i et samspil med ledelsen og kolleger på en almindelig arbejdsplads.

For at sikre denne opkvalificering indeholder lovgivningen bl.a. krav om, at der skal være et rimeligt forhold mellem antallet af ordinært ansatte og personer i virksomhedspraktik og ansatte med løntilskud.

Anvendelse af virksomhedspraktik og ansættelser med løntilskud som en form for iværksætterydelse er derfor ikke i overensstemmelse med formålet med ordningerne.

Erfaringer fra tidligere ordninger som iværksætterydelse, etableringsydelse og igangsætningsydelse:

Ordninger som iværksætterydelse, etableringsydelse og igangsætningsydelse, er ordninger som har været afprøvet og blev afskaffet igen.

Ydelserne var ikke velset i erhvervskredse på grund af fortrængningseffekten. Det blev fremført, at forretninger uden tilstrækkeligt forretningsmæssigt grundlag, blev opretholdt og drevet med underskud af en stadig strøm af personer på igangsætningsydelse, og konkurrenter uden statsstøtte måtte give op.

Af andre forhold, der gav anledning til bekymring kan nævnes, at:

- hovedparten efterfølgende atter var ledige,
- hovedparten stod tilbage med gæld, herunder moms- og skattegæld,
- iværksættere uden støtte klarede sig bedre, og
- ydelsen var borgerløns lignende, idet den ikke bortfaldt, selv om modtageren havde anden indtægt.